

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра рослинництва та агроінженерії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

 Наталя КИРИЧЕНКО

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК 06 Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності,
основи охорони праці та цивільний захист)**

Освітній рівень - перший (бакалаврський)

**Спеціальність - 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітньо-професійна програма - Фінанси, банківська справа та
страхування**

Факультет економічний

2025– 2026 навчальний рік

Робоча програма «Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, що навчаються за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування, спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Розробники:

Тетяна БАКЛАНОВА, доцент кафедри рослинництва та агроінженерії, к.с.-г.н., доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри рослинництва та агроінженерії

Протокол від «27» серпня 2025 року № 1

В.о. завідувача кафедри (Олеся РЕВТЬО)
«27» серпня 2025 року

Схвалено методичною комісією економічного факультету

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Схвалено на вченій раді економічного факультету

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

©Т.В. Бакланова, 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань 07 Управління та Адміністрування Освітня програма: «Маркетинг»	Обов'язкова	
Змістових частин – 2	Спеціальність 075 Маркетинг	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		1-й	-
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 4		1-й	-
	Лекції		
	16 год.	-	
	Лабораторні		
	-	-	
	Практичні, семінарські		
	14 год.		
	Самостійна робота		
60 год.			
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид і форма контролю:			
залік			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1/2

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Нова система господарювання, що функціонує в умовах підвищених техногенних і природних ризиків, потребує підготовки фахівців, які володіють сучасними знаннями з безпеки життєдіяльності та охорони праці. Забезпечення безпечних умов праці, збереження життя і здоров'я працівників, а також мінімізація наслідків надзвичайних ситуацій є пріоритетними завданнями сучасного виробництва та управління.

Дисципліна «Безпека життєдіяльності та охорона праці» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системного мислення щодо управління ризиками, ідентифікації небезпек виробничого та природного середовища, а також забезпечення ефективного функціонування підприємств із дотриманням вимог безпеки. Вона розглядає безпеку як невід'ємну складову професійної діяльності та елемент сталого розвитку суспільства.

Програма навчальної дисципліни побудована відповідно до її місця у структурно-логічній схемі підготовки фахівців і забезпечує формування базових знань і практичних навичок щодо аналізу небезпечних факторів, оцінки ризиків, організації системи охорони праці та захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях. Отримані знання дозволяють майбутнім фахівцям ефективно діяти в умовах виробничих ризиків і приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Дисципліна є обов'язковою компонентою підготовки здобувачів вищої освіти та формує теоретико-методологічну основу для вивчення професійно орієнтованих дисциплін. Вона забезпечує інтеграцію знань із природничих, технічних та соціально-економічних наук у сфері безпеки людини та виробничого середовища.

Важливими для вивчення дисципліни є такі навчальні курси, як «Фізика», «Хімія», «Екологія», «Основи права», «Менеджмент», «Економіка підприємства», «Інформаційні технології» та інші, що формують базу для розуміння закономірностей функціонування системи «людина – середовище – виробництво».

Мета викладання дисципліни полягає у формуванні у майбутніх фахівців компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у здобувачів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності

обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику; ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні:

знати:

- ✓ основні принципи формування безпечної життєдіяльності людини;
- ✓ принципи гармонійного розвитку людини та сталого розвитку суспільства;
- ✓ характеристики зовнішніх та внутрішніх негативних факторів;
- ✓ вплив психофізіологічних особливостей людини на формування її безпеки;
- ✓ класифікацію і нормування шкідливих та небезпечних факторів, що негативно впливають на здоров'я людини, та методи їх виявлення;
- ✓ основні принципи колективної безпеки;
- ✓ законодавчі акти та нормативні документи з питань безпеки життєдіяльності людини;
- ✓ законодавчу і нормативно-правову базу з охорони праці,
- ✓ систему управління охороною праці на підприємстві;
- ✓ основні причини травматизму і професійних захворювань працівників, методи їх зниження;
- ✓ вплив мікрокліматичних умов, освітлення, шуму, вібрації, електромагнітних випромінювань та інших факторів виробничого середовища на організм людини та її працездатність;
- ✓ основні принципи організації робочого процесу;
- ✓ вимоги до дотримання техніки безпеки та організаційні заходи щодо попередження ураження людей електричним струмом;
- ✓ пожежну безпеку й систему заходів, що запобігають пожежам та вибухам, правила евакуації людей під час виникнення пожежі;

уміти:

- ✓ аналізувати та оцінювати небезпечні ситуації, ідентифікувати небезпеку;
- ✓ оцінювати кількісні, часові та просторові характеристики небезпеки;
- ✓ оцінювати середовище перебування стосовно особистої безпеки, безпеки колективу;
- ✓ оцінювати потенційні проявлення остаточного ризику;

- ✓ оцінювати негативні фактори середовища перебування та визначати шляхи усунення їх дії на людину;
- ✓ самостійно приймати рішення про термінові заходи у разі виникнення екстремальних ситуацій;
- ✓ забезпечити особисту безпеку в екстремальних ситуаціях;
- ✓ розробляти і впроваджувати систему заходів, спрямованих на збереження здоров'я людини та її гармонійний розвиток;
- ✓ визначити психофізіологічні особливості людини та їх роль у забезпеченні особистої безпеки;
- ✓ надати першу медичну допомогу в екстремальних ситуаціях собі та іншим потерпілим;
- ✓ визначити вимоги законодавчих актів у межах особистої та колективної відповідальності;
- ✓ застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності;
- ✓ користуватися законодавчими і нормативно-правовими актами з охорони праці;
- ✓ знати гранично допустимі значення рівнів шуму, вібрації, освітлення, електромагнітних випромінювань та інших виробничих факторів, що впливають на організм людини під час робочого процесу;
- ✓ аналізувати умови та організацію праці на підприємстві, виявляти причини травматизму та професійних захворювань, пожеж та нещасних випадків з метою їх попередження.

Таким чином, дисципліна «Безпека життєдіяльності та охорона праці» забезпечує формування у майбутніх фахівців системного підходу до управління безпекою, сприяє підвищенню рівня культури безпеки та створює підґрунтя для ефективної професійної діяльності в умовах сучасного виробництва.

Під час вивчення дисципліни згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів повинні сформуватися наступні **компетентності або їх елементи**:

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння

	історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	<p>РН15. Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p> <p>РН18. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.</p>

3. Програма навчальної дисципліни

Змістова частина: Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат із безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек

Розглядається безпека життєдіяльності як міждисциплінарна наука, що вивчає закономірності взаємодії людини із природним, техногенним та соціальним середовищем. Аналізується системна модель «людина – середовище – діяльність». Детально розкриваються базові категорії: життя, діяльність, здоров'я, безпека, небезпека, загроза, ризик, надзвичайна ситуація. Вивчаються аксіоми БЖД та принципи забезпечення безпеки. Особлива увага приділяється класифікації небезпек (природні, техногенні, соціальні, комбіновані), їх таксономії, ідентифікації та кількісній оцінці (квантифікації). Розглядаються методи оцінки ризику (індивідуальний, соціальний, прийнятний ризик), критерії допустимості ризику. Аналізується класифікація надзвичайних ситуацій за походженням, масштабом і наслідками. Визначаються потенційно небезпечні об'єкти, об'єкти підвищеної небезпеки, їх класи та критерії віднесення. Формується розуміння культури безпеки як складової загальної культури особистості.

Тема 2. Небезпеки, що ведуть до надзвичайних ситуацій та заходи зменшення їх наслідків

Розглядаються джерела виникнення небезпек та механізми формування надзвичайних ситуацій. Детально аналізуються природні небезпеки (повені, посухи, землетруси, буревії), техногенні (аварії на виробництві, транспорті, енергетиці), соціальні (конфлікти, тероризм) та воєнні. Вивчаються фактори ураження (механічні, термічні, хімічні, радіаційні, біологічні) та їх вплив на людину і довкілля. Розглядаються методи прогнозування та моделювання НС, оцінка масштабів і зон ураження. Окремо розглядаються заходи захисту населення: інженерні (захисні споруди), організаційні (планування евакуації), медичні (надання допомоги), інформаційні (оповіщення населення). Формується розуміння алгоритмів дій у надзвичайних ситуаціях.

Тема 3. Менеджмент безпеки. Правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та територій у НС

Вивчається система управління безпекою як складова державного управління. Розглядаються принципи менеджменту безпеки, планування, організація, мотивація та контроль заходів безпеки. Аналізується законодавча база у сфері цивільного захисту, охорони праці та екологічної безпеки. Розглядається структура єдиної державної системи цивільного захисту, її підсистеми, рівні (державний, регіональний, місцевий, об'єктовий). Вивчаються функції органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств. Описується порядок планування заходів цивільного захисту, управління силами та засобами, взаємодія служб у разі НС. Розглядаються питання міжнародного співробітництва у сфері безпеки.

Тема 4. Правові та організаційні основи охорони праці

Розглядається система законодавства з охорони праці, включаючи закони, підзаконні акти, державні стандарти та міжнародні норми. Аналізуються принципи державної політики у сфері охорони праці. Вивчаються права, обов'язки та відповідальність роботодавців і працівників. Розглядаються питання соціального захисту працівників, страхування від нещасних випадків. Окремо аналізуються міжнародні стандарти (ISO, директиви ЄС) та їх впровадження в Україні. Формується розуміння правових механізмів забезпечення безпечних умов праці.

Тема 5. Організація охорони праці на підприємстві

Розглядається система управління охороною праці на підприємстві як складова загального менеджменту. Вивчається структура служби охорони праці,

її функції та завдання. Аналізується порядок організації навчання, інструктажів, перевірки знань з охорони праці. Розглядається планування профілактичних заходів, аудит безпеки, моніторинг умов праці. Вивчається порядок розслідування нещасних випадків, ведення документації, аналіз причин травматизму. Розглядається атестація робочих місць, оцінка ризиків та впровадження превентивних заходів.

Тема 6. Основи фізіології та гігієни праці

Вивчаються фізіологічні процеси, що відбуваються в організмі людини під час трудової діяльності. Аналізуються показники працездатності, стомлення, адаптації та відновлення. Розглядається вплив факторів виробничого середовища: мікроклімату, освітлення, шуму, вібрації, пилу, хімічних речовин. Вивчаються гігієнічні нормативи та допустимі рівні впливу. Аналізуються професійні захворювання, їх причини та профілактика. Розглядаються принципи раціональної організації праці та відпочинку, ергономіка робочого місця.

Тема 7. Основи виробничої безпеки та електробезпека

Розглядаються небезпечні та шкідливі фактори виробництва, їх класифікація та методи зниження впливу. Вивчаються технічні засоби безпеки: огороження, сигналізація, блокування, автоматизація. Особлива увага приділяється електробезпеці: фізичній природі електричного струму, його впливу на організм людини, видам електротравм. Вивчаються методи захисту: заземлення, занулення, захисне відключення, використання індивідуальних засобів захисту. Розглядаються правила експлуатації електроустановок та надання першої допомоги при ураженні струмом.

Тема 8. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах

Вивчаються причини виникнення пожеж та вибухів, умови їх розвитку. Розглядаються фізико-хімічні основи горіння, класи пожеж. Аналізується класифікація приміщень за пожежною небезпекою, категорії виробництв. Вивчаються системи пожежної сигналізації, автоматичного пожежогасіння, засоби гасіння пожеж. Розглядаються заходи профілактики пожеж, організація евакуації, розробка планів евакуації. Формуються навички дій персоналу у разі пожежі та мінімізації її наслідків.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 1. Структура навчальної дисципліни
(денна форма)

1.

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість			
			годин			балів
			лк	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1. Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист						
Згідно розкладу	Лекція 1	Безпека життєдіяльності як категорія. Ризик як кількісна оцінка небезпек.	2			2
Згідно розкладу	П.Р. 1	Статистична оцінка небезпечних і шкідливих чинників для життя людини		2		2
	С.Р. 1	Самостійне опрацювання теоретичних питань			8	6
Згідно розкладу	Лекція 2	Небезпеки, що ведуть до надзвичайних ситуацій та заходи зменшення їх наслідків.	2			2
Згідно розкладу	П.Р. 2	Аналіз безпеки під час роботи зі шкідливими та пожежонебезпечними речовинами		2		2
	С.Р. 2	Опрацювання основної, додаткової літератури, періодичної преси (письмовий звіт за однією з рекомендованих тем).			7	6
Згідно розкладу	Лекція 3	Менеджмент безпеки. Правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та територій у надзвичайній ситуації.	2			2
Згідно розкладу	П.Р. 3	Надання невідкладної допомоги постраждалим в надзвичайних ситуаціях		2		2
	С.Р. 3	Проведення рятувальних та інших невідкладних робіт			8	7
Згідно розкладу	Лекція 4	Правові та організаційні питання охорони праці.	2			2
	С.Р. 4	Самостійне опрацювання теоретичних питань			7	6
Згідно розкладу	Лекція 5	Організація охорони праці на підприємстві.	2			2
Згідно розкладу	П.Р. 4	Навчання з питань охорони праці		2		2
	С.Р. 5	Самостійне опрацювання теоретичних питань			8	6
Згідно розкладу	Лекція 6	Основи фізіології та гігієни праці.	2			2
Згідно розкладу	П.Р. 5	Оцінка впливу параметрів мікроклімату робочої зони на фізіологічний стан		2		2

розкладу		працівників.				
	С.Р.6	Самостійне опрацювання теоретичних питань			7	6
Згідно розкладу	Лекція 7	Основи виробничої безпеки та електробезпека	2			2
Згідно розкладу	П. Р. 6	Електробезпека		2		2
	С.Р. 7	Розробка інструкції з охорони праці			8	6
Згідно розкладу	Лекція 8	Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.	2			2
Згідно розкладу	П.Р. 7	Пожежна безпека		2		2
	С.Р. 8	Самостійне опрацювання теоретичних питань			7	7
	ПК 1	Підсумковий контроль за змістовою частиною				20
<i>Всього з навчальної дисципліни – 90 год</i>			<i>16</i>	<i>14</i>	<i>60</i>	100

5. Темі лекційних занять

Таблиця 2. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Безпека життєдіяльності як категорія. Ризик як кількісна оцінка небезпек.	2
2	Небезпеки, що ведуть до надзвичайних ситуацій та заходи зменшення їх наслідків.	2
3	Менеджмент безпеки. Правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та територій у надзвичайній ситуації.	2
4	Правові та організаційні питання охорони праці.	2
5	Організація охорони праці на підприємстві.	2
6	Основи фізіології та гігієни праці.	2
7	Основи виробничої безпеки та електробезпека.	2
8	Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.	2
	Всього	16

6. Темі практичних занять

Таблиця 3. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Статистична оцінка небезпечних і шкідливих чинників для життя людини	2
2	Аналіз небезпеки під час роботи зі шкідливими та пожежонебезпечними речовинами	2
3	Надання невідкладної допомоги постраждалим в надзвичайних ситуаціях	2
4	Навчання з питань охорони праці	2
5	Оцінка впливу параметрів мікроклімату робочої зони на фізіологічний стан працівників	2
6	Електробезпека	2
7	Пожежна безпека	2
	Всього	14

7. Самостійна робота

Таблиця 4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.	4
2	Природні загрози, характер їх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	4
3	Техногенні небезпеки та їх наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах	5
4	Соціально-політичні небезпеки, їх види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у надзвичайних ситуаціях	5
5	Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови ймовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку надзвичайних ситуацій	5
6	Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та адміністративних територіальних одиниць (АТО) у надзвичайних ситуаціях (НС)	5
7	Управління силами та засобами об'єкта господарювання під час надзвичайних ситуацій	3
8	Загальні питання охорони праці	3
9	Правові та організаційні основи охорони праці	3
10	Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці	3
11	Організація охорони праці на підприємстві	3
12	Навчання з питань охорони праці	3
13	Профілактика травматизму та професійних захворювань	3
14	Основи фізіології та гігієни праці	3
15	Основи виробничої безпеки	3
16	Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах	3
	<i>Разом</i>	60

9 Індивідуальні завдання

✓ виконання індивідуальних завдань, передбачених програмою практичних занять (підготовка презентацій за темами курсу; написання аналітичних есе; виконання розрахунково-практичних завдань, зокрема з оцінки ризиків виробничого середовища, аналізу небезпечних і шкідливих

факторів, розроблення заходів щодо забезпечення безпечних умов праці, аналізу нещасних випадків і виробничих ситуацій);

✓ проведення індивідуальних занять під керівництвом викладача у позанавчальний час (консультації щодо підготовки презентацій, есе, розрахунково-практичних робіт, а також з питань застосування нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності);

✓ отримання консультацій щодо підготовки до практичних занять і підсумкового контролю з дисципліни, включаючи опрацювання теоретичних питань, розв'язання ситуаційних задач, пов'язаних із забезпеченням безпеки праці, та формування навичок оцінювання ризиків і прийняття безпечних рішень у професійній діяльності.

10. Методи навчання

У процесі викладання дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці» застосовується поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання.

Словесні методи: пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, лекція. Лекційні заняття передбачають викладення теоретичного матеріалу з використанням мультимедійних технологій, наочних матеріалів та постановку проблемних питань.

Наочні методи: ілюстрації (схеми, таблиці, презентації), демонстрації (відеоматеріали, моделювання небезпечних ситуацій).

Практичні методи: виконання практичних робіт, аналіз ситуацій, розв'язання задач, відпрацювання дій у надзвичайних ситуаціях.

Інтерактивні методи: робота в малих групах, семінари-дискусії, мозковий штурм, кейс-метод, підготовка есе та презентацій.

Застосування зазначених методів забезпечує формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей, навичок аналізу небезпек, оцінки ризиків та прийняття рішень у сфері безпеки життєдіяльності та охорони праці.

Проведення лекційних занять передбачає викладення теоретичного матеріалу з використанням наочного супроводу (схеми, таблиці, презентації), опорного конспекту та лекцій-візуалізацій із застосуванням сучасних мультимедійних технологій.

Практичні заняття спрямовані на закріплення теоретичних знань і формування практичних навичок та включають обговорення навчального матеріалу, аналіз конкретних ситуацій, проведення дискусій і бесід, використання кейс-методу, а також роботу здобувачів освіти в малих групах.

11. Методи контролю

Форми поточного контролю:

- ✓ практичний контроль під час практичних робіт
- ✓ тестовий контроль під час практичних робіт
- ✓ письмовий контроль на задану тему (самостійна робота)

Форма контролю навчальних досягнень за змістовими частинами 1 і 2 – тестування з використанням комп'ютерної техніки.

Підсумковий контроль – залік.

Результати навчальної діяльності здобувачів у семестрі оцінюються за 100-бальною шкалою.

10. Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання семінарських, практичних, лабораторних занять, підсумкового контролю за змістовою частиною (бали)															Підсумкова оцінка
Змістова частина 1							Змістова частина 2								
T1	T2	T3	T4	T6	T7	ПК ЗЧ 1	T9	T11	T12	T13	T14	T15	T16	ПК ЗЧ 2	
Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 15	Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 5	Max 20	Max 100

11. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

12. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» включає:

- інструкції з техніки безпеки;
- навчальні посібники і підручники;
- методичні рекомендації до практичних та лабораторних занять;
- словники-довідники основних термінів дисципліни;
- тестові завдання;
- перелік рекомендованої літератури для вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності».

13. Рекомендована література

Основна література

1. Домарацький О.О., Іванів М.О., Ревтьо О.Я., Бакланова Т.В. Методичні рекомендації до виконання практичних занять з вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» (змістова частина «Безпека життєдіяльності») для здобувачів вищої освіти першого бакалаврського рівня всіх освітньо-професійних програм і спеціальностей та форм навчання. Херсон. РВВ ДВНЗ «ХДАУ», 2019. 84 с.
2. Ревтьо О. Я., Домарацький О. О., Бакланова Т.В. Методичні рекомендації до виконання практичного заняття «Навчання і перевірка знань з питань охорони праці» з навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» (змістова частина «Основи охорони праці»). Херсон: РВВ ХДАЕУ, 2020. 24 с.
3. Грибан В. Г., Негодченко О. В. Охорона праці. Навч. посіб. 2-ге вид. К.: Центр учбової літератури, 2017. 280 с.
4. Запорожець О. І. Безпека життєдіяльності: 2-ге видання. Київ: ЦУЛ, 2019. 448 с.
5. Запорожець О. І. Основи охорони праці: 2-ге видання. Київ: ЦУЛ, 2019. 264 с.
6. Іваненко В.М. Цивільний захист: Теорія і практика. Видавництво "Наукова думка", 2017.
7. Іванов П.П. Основи безпеки життєдіяльності: Навчальний посібник видавництво "Видавництво Львівської політехніки", 2019.
8. Шевченко О.В. Основи охорони праці. видавництво "Київський університет", 2018.
9. Іваненко В.М. Цивільний захист: Теорія і практика". Видавництво "Наукова думка", 2017.

10. Charles D. Reese. Occupational Health and Safety Management: A Practical Approach. CRC Press, 2018.
11. Іванова Н.О. Безпека життєдіяльності в умовах кризових ситуацій. Видавництво "Київський університет", 2019.
12. Петрова Л.М. Професійне здоров'я та безпека праці: Методичні вказівки. Видавництво Київського політехнічного інституту, 2017.
13. Thomas E. Drabek. Emergency Management: Principles and Practice for Local Government. CRC Press, 2017.
14. Lynn R. Marotz. Health, Safety, and Nutrition for the Young Child. Cengage Learning, 2018.
15. Brenda D. Phillips. Introduction to Emergency Management. CRC Press, 2019.
16. Roger L. Brauer. Safety and Health for Engineers. Wiley, 2019.
17. Charles D. Reese. Occupational Health and Safety Management: A Practical Approach. CRC Press, 2020.
18. John Ridley, Jim McElwain. Safety at Work. Routledge, 2019.
19. Jeremy Stranks Health and Safety at Work: An Essential Guide for Managers. Kogan Page, 2020.

Додаткова література

1. ДБН В.1.1.7-2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва.
2. ДБН В.2.5-28:2018. Державні будівельні норми «Природне і штучне освітлення».
3. Державні санітарні норми та правила «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу», затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08 квітня 2014 року № 248.
4. ДСН 3.3.6.042-99. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.
5. ДСТУ Б В.1.1-36:2016 «Визначення категорій приміщень, будинків, установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою».
6. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-ХІІ : станом на 14 серп. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
7. Кодекс законів про працю України : Кодекс України від 10.12.1971 р. № 322-VIII : станом на 31 груд. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
8. Конституція України : від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
9. Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05) та

Переліку робіт з підвищеною небезпекою : Наказ Держ. ком. України з нагляду за охорон. пр. від 26.01.2005 р. № 15 : станом на 14 квіт. 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0231-05#Text>

10. Перелік важких робіт і робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31 березня 1994 року № 46.

11. Перелік важких робіт та робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29 грудня 1993 року № 256.

Про Типове положення про службу охорони праці : Наказ Держ. ком. України по нагляду за охорон. пр. від 03.08.1993 р. № 73 : станом на 12 груд. 2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0140-93#Text>

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.

1. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>

2. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.

3. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.

4. Державна служба України з питань охорони праці

5. Офіційний веб-сайт Головного управління Держпраці у Херсонській області

6. ДНАОП -нормативно – правова бібліотека

7. Державна служба України з надзвичайних ситуацій